

"Zira feryat belâ-ender, hata-ender belâdır bil." ifadelerini açıklar mısınız?

Bela ender, bela içinde bela; **feryat ender** ise, feryat içinde feryat demektir. Bu tanımlarla birlikte söz konusu cümleye bakacak olursak, şöyle bir açıklama yapmamız mümkündür:

Başımıza gelen bir musibetten, bir beladan dolayı, "*neden bu bela başıma geldi*" diye feryad edip, ağlayıp sızlamak bir çare olmadığı gibi, yaramızı daha da derinleştirir, adeta ikinci bir belaya davetiye çıkarmış oluruz. Halbuki, sabır ve tevekkül ile karşılarsak, musibet hafifleşir ve zamanla yok olur. İkinci Lem'a'da geçen şu ifadelerde daha güzel bir açıklama vardır, ona bakalım:

"Maddî musibetleri büyük gördükçe büyür, küçük gördükçe küçülür. Meselâ, gecelerde insanın gözüne bir hayal ilişir. Ona ehemmiyet verdikçe şişer, ehemmiyet verilmezse kaybolur. Hücum eden arılara iliştikçe fazla tehacüm göstermeleri, lâkayt kaldıkça dağılmaları gibi, maddî musibetlere de büyük nazarıyla, ehemmiyetle baktıkça büyür. Merak vasıtasıyla o musibet cesetten geçerek kalbde de kökleşir, bir mânevî musibeti dahi netice verir, ona istinad eder, devam eder. Ne vakit o merakı, kazâyâ rıza ve tevekkül vasıtasıyla izale etse, bir ağacın kökü kesilmesi gibi, maddî musibet hafifleşe hafifleşe, kökü kesilmiş ağaç gibi kurur, gider."(1)

(1) bk. [Lem'alar, İkinci Lem'a, Beşinci Nükte.](#)